

>> *Platja de Sant Pol des de s'Agaró.* [Font: DIPUTACIÓ DE GIRONA. INSPAÍ. VALENTÍ FARGNOLI.]

Una immensa catifa de setí blau

Text > **PERE BOSCH**, historiador

L'estiu de l'any 1928, un cronista anònim descrivia la platja de Sant Pol, a Sant Feliu de Guíxols, com «una immensa catifa de setí blau, festonada de blanques randes que joguinegen amb el sorral. Si és un dia assolellat, Palamós, al lluny, asseguda al peu d'una cresteria de muntanyes moradenques, sembla un camp de fajol florit. Seguint la circumferència, a tot fons, les Gavarres ens ofereixen la seva grandiositat, seriosa i gràvida; la vall, no massa folgada, on s'escorre el Riudaura us somriu graciosa». Es tracta d'una descripció poètica i, al mateix temps, d'un homenatge a la capacitat d'aquest indret per intentar mantenir la seva personalitat malgrat el pas dels anys i la pressió constant dels homes.

El fotògraf Valentí Fargnoli va retratar aquest espai des de perspectives diverses. En aquesta ocasió, va plantar la càmera a la punta d'en Pau i, d'aquesta manera, va convertir el xalet Montseny en el principal protagonista de la fotografia. L'edifici es va derruir fa anys, i actualment el seu espai l'ocupa la piscina Gar-

bí de l'Hostal de La Gavina, però encara roman en la memòria com una construcció d'un enorme impacte visual, amb formes fantasioses que intentaven emular el modernisme i que reflectien l'excentricitat del seu promotor, el contractista gironí Antoni Montseny, que no va arribar a viure-hi.

L'indret també ha deixat empremta en la història del nostre país. I, entre l'instant que va copsar Valentí Fargnoli i el que ha aturat Manel Lladó, s'ha convertit en l'escenari d'esdeveniments ben rellevants. Tal com recorda l'historiador Miquel Borrell, autor d'una monografia sobre la platja, «Sant Pol era el rerepaís, el substitut de tot; el que no es podia fer a Sant Feliu, es feia a Sant Pol». Va ser en aquest indret, escenari habitual d'aplecs i berenades, que el 1910 el diputat Salvador Albert va rebre un homenatge multitudinari per la seva victòria contra el regionalista Francesc Cambó; un triomf històric que segellava el predomini republicà al districte de la Bisbal. I també va ser a l'esplanada que s'intueix just darrere del

>> Autoria: MANEL LLADÓ

xalet Montseny on tres anys després, concretament els dies 7 i 8 de desembre de 1913, *monsieur* Lucien Damazel va aconseguir aterrar amb el seu aeroplà *Suzanne* després de resseguir la costa des de Barcelona i d'oferir algunes acrobàcies aèries. L'espai també es va convertir, dos anys després d'aquella fita aeronàutica, en escenari involuntari de la Gran Guerra, quan el vapor *Trentino* va ser torpedinat per un vaixell alemany i va enfonsar-se just al mig de la badia. Més enllà d'aquests episodis circumstancials, els veritables colonitzadors de la platja han estat els turistes, que, ja des de principis del segle passat, quan Fagnoli es va desplaçar amb la seva càmera fins a la punta d'en Pau, havien començat a convertir aquest indret en «la platja dels gironins», en paraules de l'historiador Àngel Jiménez. Un dels propietaris dels banys, Vicenç Gandol, recordava anys després que «aquella platja, fins aleshores deserta i silenciosa, havia estat envaïda i quasi podríem dir que profanada per una terrassa de fusta coberta d'uralita. A cada costat, deu tímides casetes de bany pintades de colors descolorits». Encara avui, les casetes de fusta es mantenen com una icona indissociable de la platja de Sant Pol, que es resisteix a des-

prendre's de la seva aroma de principis del segle xx. L'altre gran protagonista d'aquell punt d'arrencada va ser la família Ensesa, que va dinamitzar aquest espai fins al punt de contractar autobusos que portaven la gent des de Sant Feliu o de noliejar vaixells que els traslladaven des de Barcelona. I els turistes que hi arribaven eren obsequiats amb un ampli repertori d'activitats, des de concursos d'agafar ànecs fins a «un desenfrenat ball a la terrassa que només s'acabarà quan els balladors diguin prou». Acabada la guerra, el *boom* del turisme va provocar que es reprenguessin amb força els balls i les revetlles, però, també, que augmentés la pressió desenfrenada, que va obrir la veda a algunes urbanitzacions caòtiques que es van apoderar de cada racó i van transformar radicalment el paisatge, de la platja al teló del rerepaís, fins aleshores exclusivament definit pels camps, per les feixes de blat i les oliveres. Ja a finals del segle passat, la platja va adoptar la seva fesomia actual, amb la urbanització del passeig, el disseny del parc de les Dunes i els blocs d'alt *standing*. Malgrat aquesta transformació radical, Sant Pol i s'Agaró encara segueixen conservant aquella sensació de recolliment que Valentí Fagnoli va voler immortalitzar fa cent anys.